

Společná zemědělská politika po roce 2020

Návrh EK a dopady české zemědělců

AUTOR: Martin Pýcha

WWW.ZSCR.CZ
Zemědělský svaz ČR

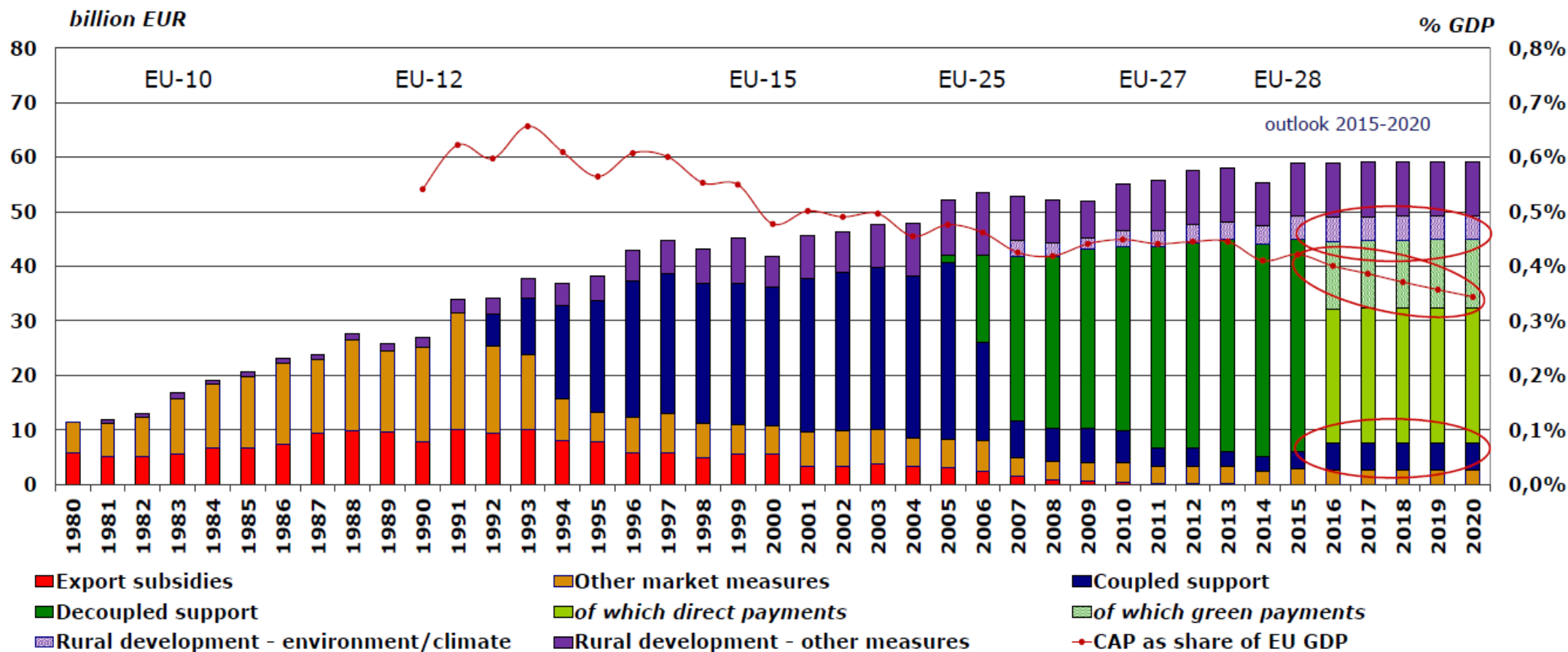

Pozice ZS ČR k návrhu SZP EU 2020+

1. Rozpočet

- EK navrhla snížit rozpočet pro SZP o **5 % (o 12% ve stálých cenách)**, rozpočet pro přímé platby by měl ve většině států Unie včetně České republiky klesnout o 3,9 %.
- Údaje z Evropské komise rozporuje mj. **také Evropský parlament**, který varoval před **poklesem rozpočtu pro přímé platby o 12 % a poklesem rozpočtu na rozvoj venkova o 27 %**.
- Obálka pro **přímé platby** u nás měla činit cca 5,87 mld. € (průměrně na jednotlivé finanční roky se jedná o částku 838,8 mil. €), zatímco v aktuálním programovém období byla cca 6,1 mld. € (**cca 3,9 %**).
- **Pro rozvoj venkova s klesající celkovou obálkou a při uvažovaném zachování stejného podílu lze počítat s poklesem rozpočtu ČR o 15,3 %**
- **Pokles příjmů zemědělců v České republice (o 13 %).** V Německu a Francii by příjmy klesly o zhruba 6,5 %, v Itálii a Španělsku pak o 3,5 %).

Distribuce prostředků v rámci SZP

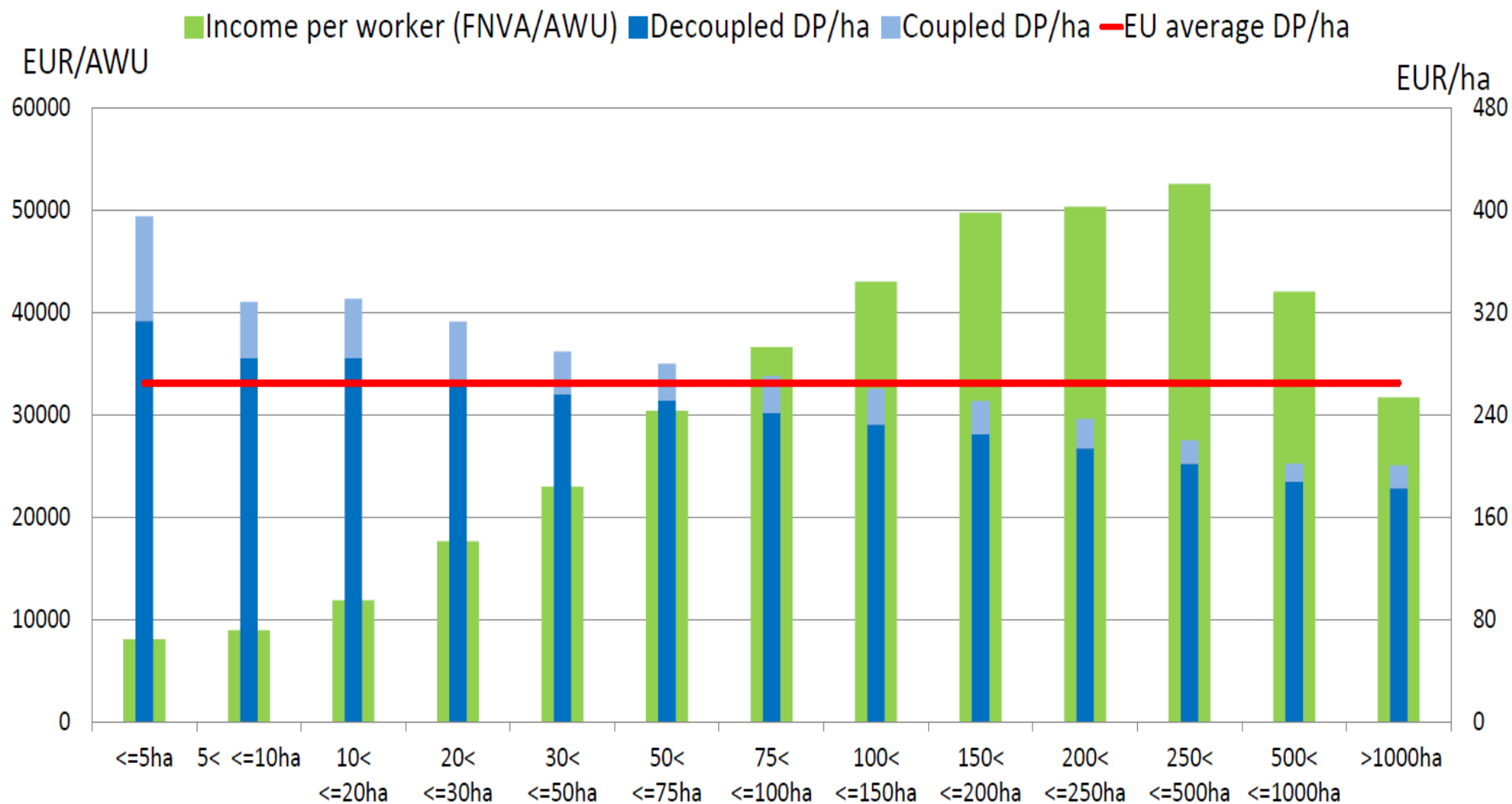

Source: DG AGRI.

2. Zastropování plateb

- **Odmítáme zavedení povinného zastropování přímých plateb na úrovni 100 tis. €** včetně tří degresivních vln v rozmezí 60 až 100 tisíc. Nesouhlasíme se započtením eko-plateb a plateb VCS do výpočtu limitu pro zastropování.
- V ČR je průměrná výměra zemědělského podniku 130 ha,
- V případě započtení **eko-platby a VCS (201€)** se bude **degresivita či případné zastropování týkat podniků již nad 300 hektarů** a dokonce ještě podniků menších v případě, že pobírají platby VCS (mají živočišnou nebo speciální rostlinnou výrobu).
- Tyto podniky v České republice i na Slovensku zaměstnávají valnou většinu pracovníků v zemědělství, jsou zodpovědné za více než 90 % zemědělské produkce a jako poslední drží již tak v porovnání se sousedními státy velmi málo intenzivní živočišnou výrobu, bez které hrozí vážné dopady na životní prostředí.

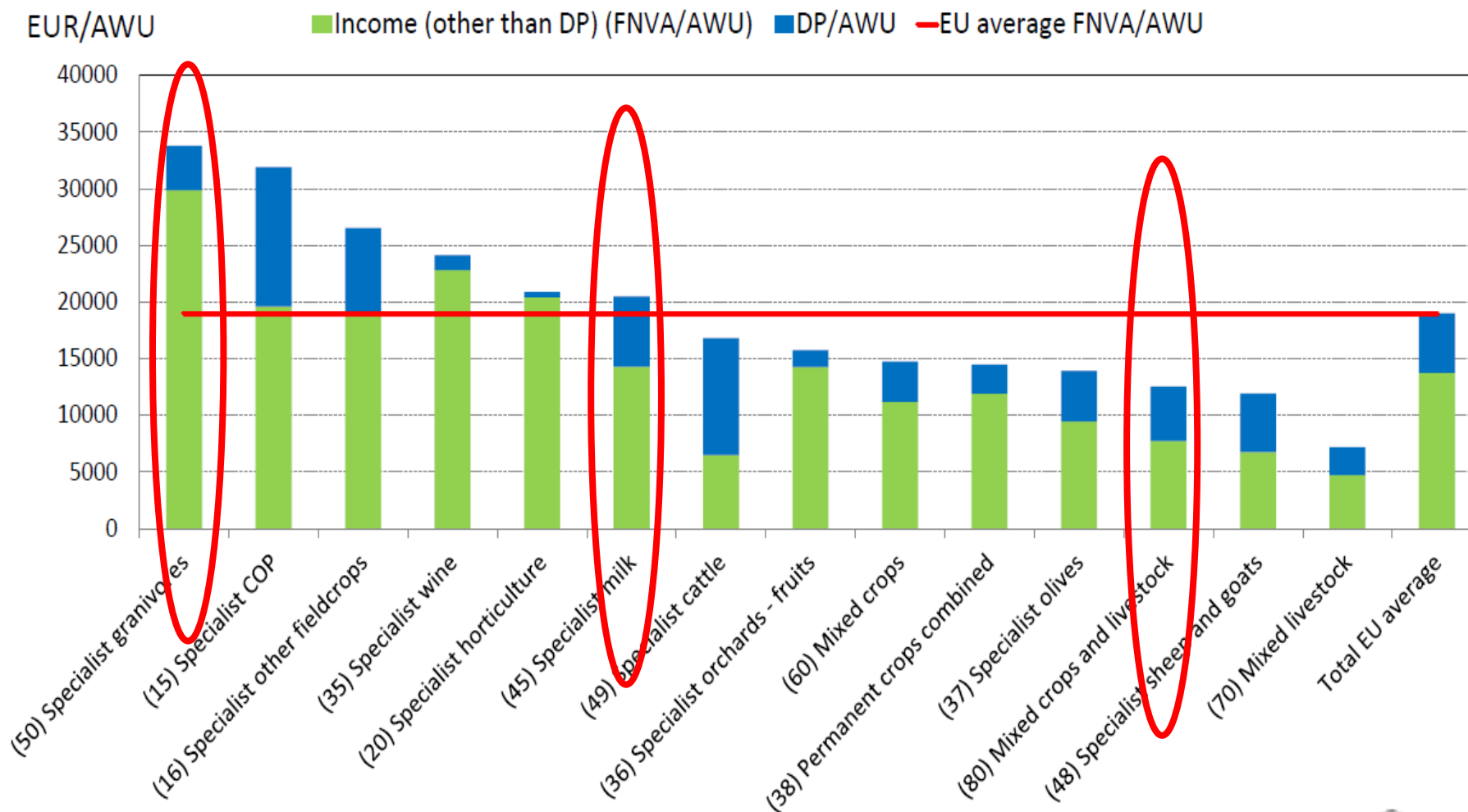
Příjem zemědělských podniků na AWU klesá u větších velikostí zemědělských podniků (nad 250 ha)

Zdroj: DG Agriculture and rural development

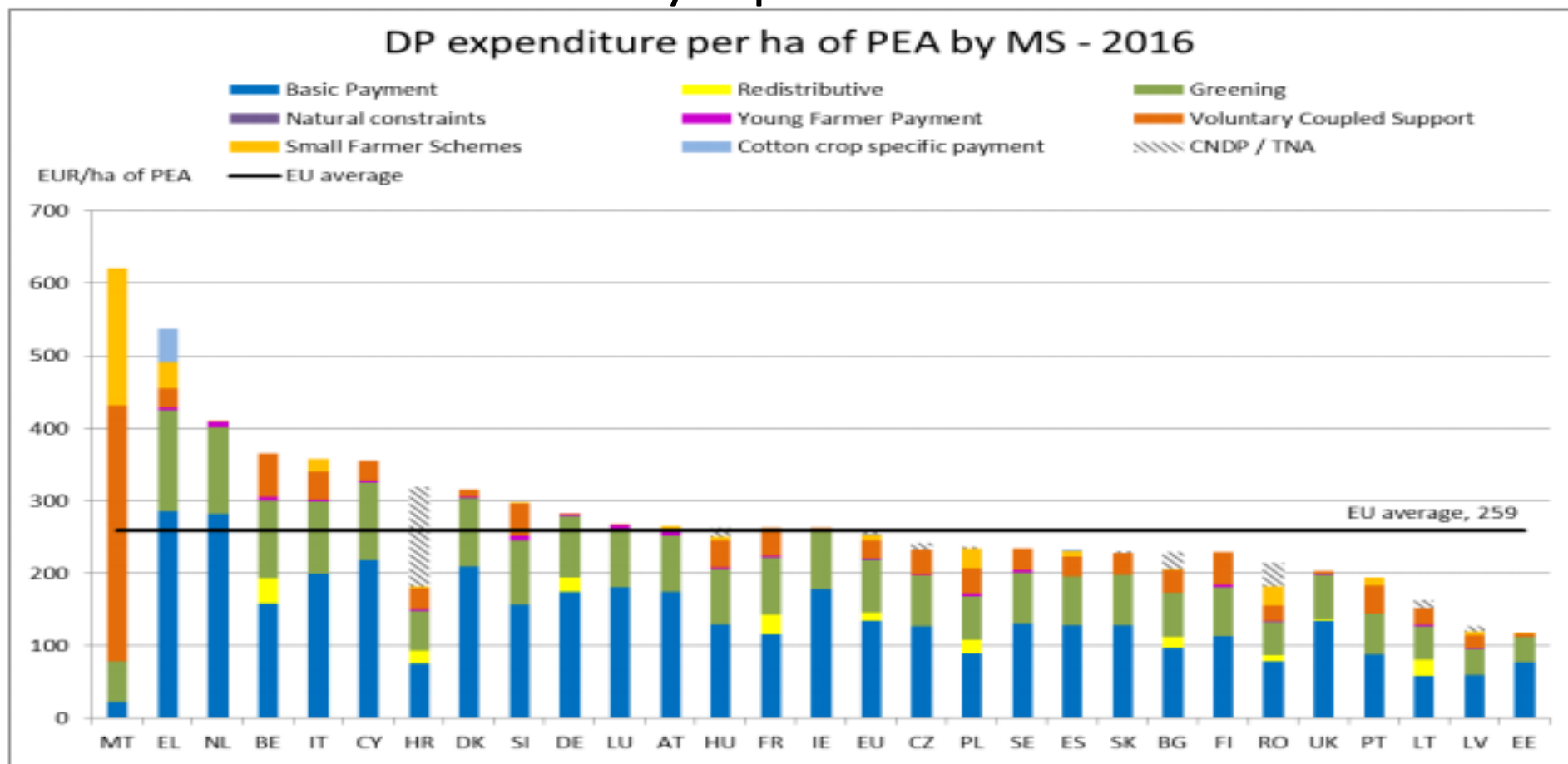
Ale podíl přímých plateb v příjmech dle typu podniků

Both farm income and DP differ significantly according to the type of farming

Source: DG Agriculture and Rural Development, based on FADN. Income per AWU and DP per ha estimated at 2019 DP levels.

Platby 1.pilíře na ha

PEA: Potentially Eligible Area - the total area declared by beneficiaries and potentially eligible for payment.

CNDP: Complementary National Direct Payments.

TNA: Transitional National Aids.

The Small Farmer Scheme (SFS) is financed by a share of the envelope of each other scheme. Those amounts do not take into account the amounts transferred to Rural Development further to the flexibility between pillars (but they do include the amounts transferred from Rural development to Direct Payments). The data do not cover the POSEI programmes for outermost regions (POSEI), the measures in favour of the smaller Aegean islands nor the reimbursement of financial discipline (some 400 million EUR at EU level).

Source: AGREX EU for DP expenditure, ISAMM for CNDP/TNA and CATS for PEA.

Proč ne povinné zastropování plateb

- V zemědělství ČR převládají podniky právnických osob (PPO) o průměr. výměře 556 ha z.p. (na 70% zem. půdy a na 75% orné půdy).
- Podniky fyzických osob (PFO) mají průměrnou výměru 26 ha z.p. (na 30% zem. půdy a na 25% orné půdy).
- PPO zajišťují většinu ŽV: chovají 75% skotu, 90% dojných krav, 93% prasat a 93% drůbeže. PFO chovají pouze 25% skotu, 10% dojných krav, 6% prasat a 7% drůbeže.

3. Platby vázané na produkci (citlivé komodity)

- Komise navrhuje snížit strop pro VCS platby z 13 % pro citlivé komodity na 10 %, podpora 2 % pro proteinové plodiny zachována.
- **Jsme proti snižování VCS (podílu obálky přímých plateb na citlivé komodity.)**
- Citlivé komodity (speciální rostlinná výroba a živočišná výroba) přispívají k vytváření a udržení pracovních míst na venkově a tvorbě přidané hodnoty.
- Citlivé komodity mají pozitivní efekt na půdní úrodnost, a schopnost zadržení vody v krajině, biodiverzitu a životní prostředí jako celek.
- Požadujeme proto naopak navýšení podílu obálky VCS na obálce přímých plateb až na 20 %.

3. Jednodušší SZP

- **Reforma SZP by měla vést k jejímu zjednodušení.** Prioritou by mělo být snižování administrativní zátěže, k čemuž by měla přispět také digitalizace podávání žádostí včetně vytvoření systémů, který bude zemědělce upozorňovat na blížící se termíny či nutnost vykonání určitého úkonu k splnění dotačních podmínek.

4. Převody mezi pilíři:

- Jsme přesvědčeni, že všechny státy by měly aplikovat jednotný systém platby na plochu již od roku 2021.

5. vnitřní konvergence

- Jsme přesvědčeni, že všechny státy by měly aplikovat jednotný systém platby na plochu již od roku 2021.

Pozitivně hodnotíme:

- ZSČR vítá možnost větší flexibility nastavení vlastního strategického plánu respektujících specifika jednotlivých zemí vč. některých environmentálních podpor. Zároveň ale sdílí obavu, že dojde k rozpadu SZP na 27 zem. politik a tomu je třeba zabránit.
- Možnost definovat „skutečného zemědělce“
- Akcent na „chytré“ precizní zemědělství = benefit pro ŽP

Závěr

Děkujeme za pozornost

AUTOR: Martin Pýcha

WWW.ZSCR.CZ
Zemědělský svaz ČR

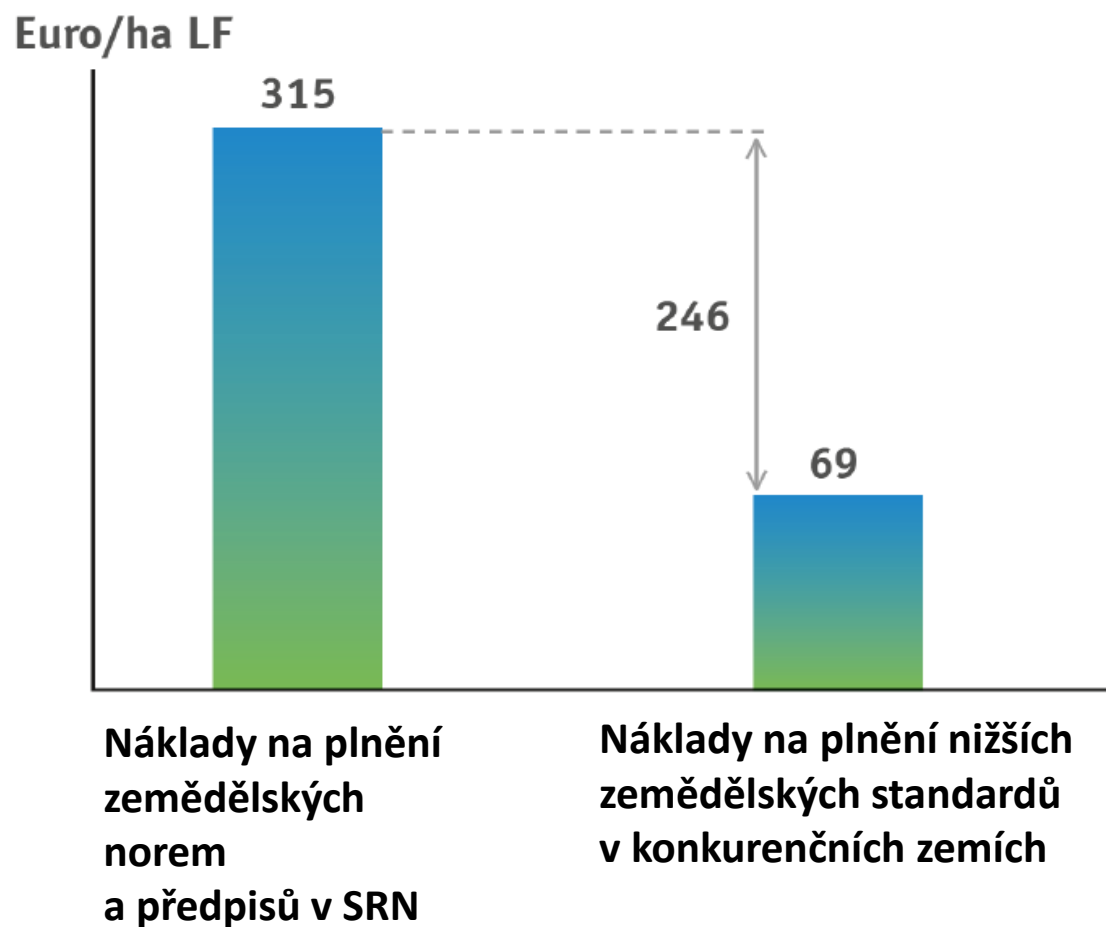
Česká technologická
platforma pro zemědělství

Zemědělství žije!

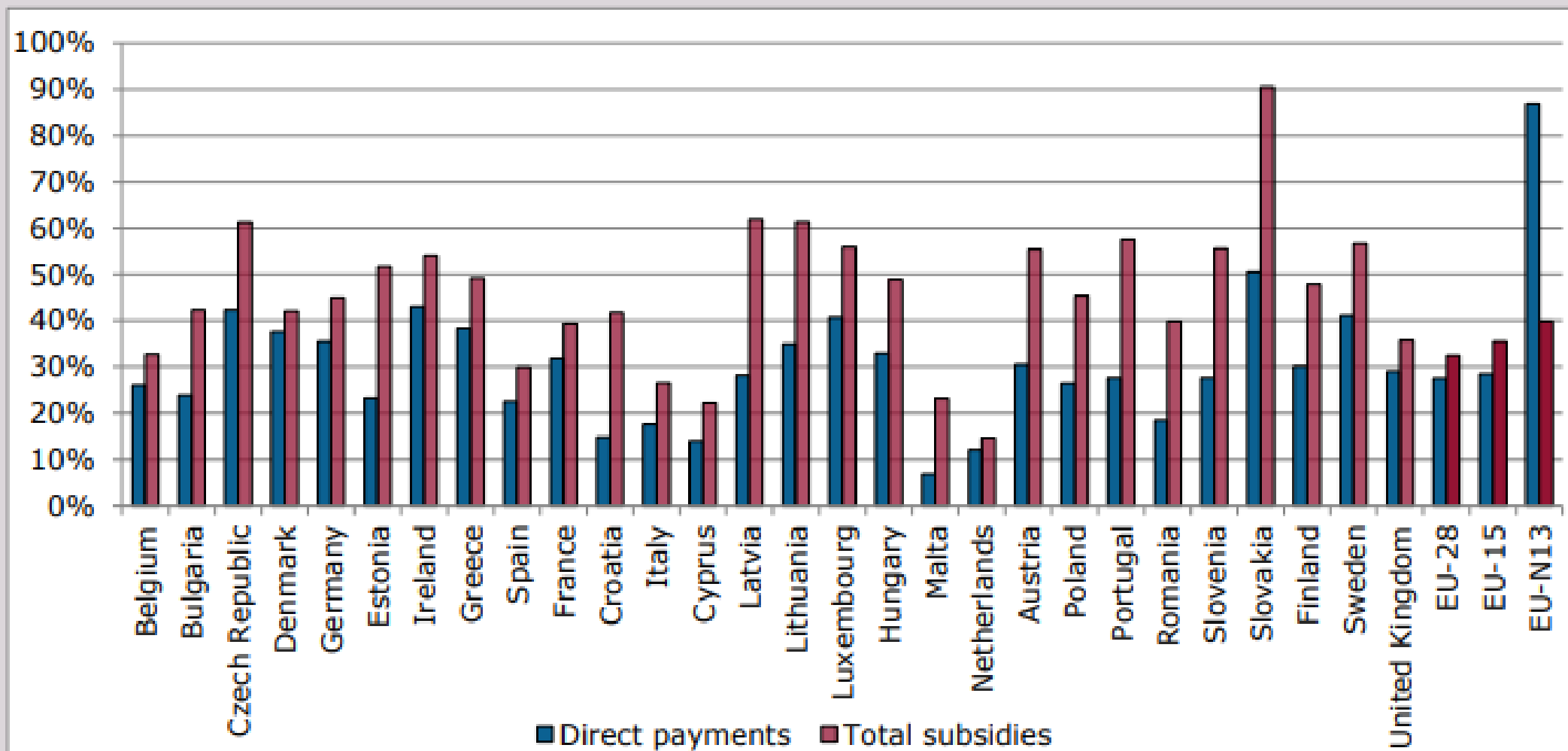
**Zemědělský svaz
České republiky**

Náklady na plnění zemědělských norem a předpisů v SRN v porovnání s konkurenčními zeměmi

Podíl přímých plateb a celkových podpor v příjmech zemědělců

Share of direct payments and total subsidies in agricultural factor income (2011-15 average)

Sources: CAP expenditure: European Commission, DG Agriculture and Rural Development (Financial Report). GDP: Eurostat. Annual expenditure in 2011 constant prices.

Svět směřuje k větší koncentraci výroby

- Není pravda, že kapitálovým celkům odzvonilo – naopak:
- Jednou z hlavních výhod amerického zemědělství je vyšší velikost podniků – v USA v průměru 200 ha a v EU tj. okolo 20 ha. V USA je průměr 200 ha, ale většinu rostlinné produkce USA zajišťují podniky větší jak 400 ha.
- EU nemůže být výjimkou, pokud chce s dravou zámořskou konkurencí (zvláště po odstranění exportních dotací) udržet krok.

Upřednostňování malých podniků je z ekonomického hlediska neodůvodněné

- Působí zde ekonomické zákony, které nelze odstranit. Lze je ale poznat a využívat.
- Velké podniky realizují výhody z vyšší koncentrace a objemu výroby.
- Např. fixní náklady jsou stejné při větším či menším objemu výroby. Rozmělněním fixních nákladů do většího objemu jsou tyto náklady na jednotku produkce nižší.
- Velký podnik má větší možnosti využívat moderní technologie vč. automatizace a robotizace.

PPO odvádějí do státního rozpočtu více peněz – v přepočtu na hektar (daň z příjmu v r. 2017 PPO= 1258 Kč/ha z.p. a PFO 500 Kč/ha) i na pracovníka v zemědělství

	r. 2008	r. 2010	r. 2016	r. 2017	2017/2008
PPO	1690	1 130	3 200	3 100	Vzrůst 1,8 x
PFO	485	440	400	530	Vzrůst 1,2 x

Porovnání ekonomických výsledků dle právní formy podnikání v zemědělství ČR

Ukazatel (v Kč/ha z.p.)	Podniky právnických osob	Podniky fyzických osob
Produkce celkem	44 000	26 000
Z toho: Rostlinná výroba	24 000	19 000
Živočišná výroba	15 000	6 000
Ostatní výroba	5 000	1 000
Provozní dotace	12 000	10 000
Provozní dotace na produkci	27 %	38 %
Čistá přidaná hodnota (ČPH)	18 000	15 000
ČPH na AWU v tis. Kč	670	560
Celk. produkce/AWU v tis. Kč	1 600	970
Živ. produkce/AWU v tis. Kč	560	220
AWU/ha	2,68	2,69

Hlavní cíle SZP

1. Podpořit příjmy a životní úroveň zemědělců, odolnost vůči tržním výkyvům a potravinovou bezpečnost;
2. Zvyšovat konkurenceschopnost a tržní orientaci;
3. Zlepšit pozici zemědělců v rámci hodnotového řetězce (výrobní vertikály);
4. Přispívat k zmírňování dopadů a přizpůsobení se klimatické změně, udržitelná energie;
5. Přispívat k udržitelnému rozvoji a nakládání s přírodními zdroji;
6. Posílit ochranu biodiverzity, posílit ekosystémové služby a chránit přírodu a krajinu;
7. Získat pro obor nové zemědělce a usnadňovat růst jejich podnikání a generační obměnu;
8. Podpořit zaměstnanost, růst, sociální začlenění a místní rozvoj ve venkovských oblastech (včetně bioekonomie a udržitelného lesnictví);
9. Uspokojit očekávání společnosti v oblasti potravin a zdraví.